

Regionernas gemensamma biobanksdokumentation

Kallelsetexter

Sammanfattning: Ett samverkansavtal undertecknades av hälso- och sjukvårdsdirektörerna år 2022 i syfte att få till stånd en nationell samordning och enhetlig tillämpning av biobankslagen. Biobank Sverige fick i uppdrag att leda ett nationellt gemensamt införandeprojekt. Inom ramen för projektet, och med stöd av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), utarbetas gemensamma tolkningar och rutiner samt gemensamt informations- och utbildningsmaterial och blanketter.

Detta dokument presenterar information om bevarande av prov. Informationen kan användas för att komplettera kallelsetexter och för att uppfylla biobankslagens (Biobankslag 2023:38) krav på information vid insamlande och bevarande av prov i biobank.

Biobank Sverige är en nationell infrastruktur för biobankning som finns regionalt tillgänglig och är inrättad genom samverkan mellan hälso- och sjukvård, akademi, näringsliv och patientorganisationer. Infrastrukturen syftar till att ge Sverige de bästa förutsättningarna för vård och forskning inom biobanksområdet, såväl nationellt som internationellt. Biobank Sverige arbetar även för att underlätta tillämpningen av biobankslagen. Arbetet sker på uppdrag och med stöd av regioner och universitet med medicinska fakulteter. Arbetet stöds också av Sveriges Kommuner och Regioner, Vetenskapsrådet och Vinnova via Swelife. Läs mer på www.biobanksverige.se.

*OBS! Kontrollera alltid att du har aktuell version av dokumentet!
Aktuella dokument finns att ladda ner på biobanksverige.se.*

INNEHÅLL

1	SYFTE OCH INLEDNING.....	4
2	KALLESETEXT.....	4
2.1	Generell – vuxna hälso- och sjukvård	4
2.2	Generell – barn hälso- och sjukvård	4
2.3	Generell – vuxna tandvård	4
2.4	Generell – barn tandvård	5
2.5	Provtagning mödravård.....	5
2.6	PKU.....	5
2.7	Korta kallelsetexter (exempelvis kallelse via SMS)	5

1 Syfte och inledning

"Kallelsetexter" är ett av de dokument som regionerna genom Biobank Sverige tagit fram för att få en nationellt enhetlig tolkning av biobankslagen (Biobankslag 2023:38) och för att skapa gemensamma rutiner.

Syftet med detta dokument är att sammanställa kallelsetexter som ska användas för att hantera biobankslagens krav gällande information då prov för vårdändamål ska samlas in och bevaras i biobank. För mer information:

- Beskrivning av rutinerna kring samtycke, se "Informations- och samtyckesordning" (dokument D1).
- Bakgrund till regionernas gemensamma arbete med biobankslagen och Biobank Sveriges uppdrag finns i dokumentet "Introduktion och översikt" (dokument A1). Där beskrivs också de utgångspunkter som ligger till grund för arbetet och organisationen inom biobanksområdet.
- En sammanställning över regionernas gemensamma biobanksdokumentation finns i "Dokumentförteckning" (dokument A2).
- I "Ordlista" (dokument B1) redovisas väsentlig terminologi inom biobanksområdet.

2 Kallelsetext

För att undvika att kallelsetexterna blir för omfattande är den generella rekommendationen att ha en kort text i kallelsen samt en länk till var patienten/provgivaren kan hitta mer information om biobankslagen. Nedanstående text kan klippas ut och användas i kallelser till patient/provgivare. Mer information finns på 1177.se samt på biobanksverige.se.

2.1 Generell – vuxna hälso- och sjukvård

De flesta prov som tas i vården förstörs efter att analysen är klar. Vissa prov kan komma att sparas i en biobank framför allt för din vård. Sparade prov får även enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för andra ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "E1. Ändring av samtycke". Blanketten och adresser hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas in till den region där prov togs.

2.2 Generell – barn hälso- och sjukvård

De flesta prov som tas i vården förstörs efter att analysen är klar. Vissa prov kan komma att sparas i en biobank framför allt för ditt barns vård. Sparade prov får även enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för andra ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt barns sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "E1. Ändring av samtycke". Blanketten och adresser hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas in till den region där prov togs.

Notera att: Om barnet fyllt 15 år har det själv rätt att fylla i och skriva under begäran om begränsat samtycke. Då barnet är 13–14 år ska både barnet och vårdnadshavare underteckna. Barn 0–12 år företräds av vårdnadshavare. Om det finns två vårdnadshavare måste båda underteckna.

2.3 Generell – vuxna tandvård

Din tandläkare kan behöva ta prov när du undersöks i tandvården. Vissa prov kan komma att sparas i en biobank framför allt för din vård. Sparade prov får även enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för andra ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "E1. Ändring av samtycke". Blanketten och adresser hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas in till den region där prov togs.

2.4 Generell – barn tandvård

Din tandläkare kan behöva ta prov när ditt barn undersöks i tandvården. Vissa prov kan komma att sparas i en biobank framför allt för ditt barns vård. Sparade prov får även enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för andra ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt barns sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "E1. Ändring av samtycke". Blanketten och adresser hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas in till den region där prov togs.

Notera att: Om barnet fyllt 15 år har det själv rätt att fylla i och skriva under begäran om begränsat samtycke. Då barnet är 13–14 år ska både barnet och vårdnadshavare underteckna. Barn 0–12 år företräds av vårdnadshavare. Om det finns två vårdnadshavare måste båda underteckna.

2.5 Provtagning mödravård

När du lämnar prov i samband med besök på barnmorskemottagning i hälso- och sjukvården kan prov komma att sparas i en biobank. Prov sparas för din eller ditt barns vård. Sparade prov får även enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för andra ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "E1. Ändring av samtycke". Blanketten och adresser hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas in till den region där prov togs.

2.6 PKU

Ett PKU-prov tas på alla nyfödda barn i Sverige för att upptäcka och behandla sällsynta men allvarliga medfödda sjukdomar. För information om PKU-biobanken se karolinska.se/pku. Sparade prov i biobank får enligt biobankslagen (Biobankslag 2023:38) användas för olika ändamål. Du kan läsa mer om ändamålen och biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se.

Du har rätt att begränsa vad ditt barns sparade prov får användas till. Det gör du via 1177:s e-tjänst "Samtycke prov i biobank" eller med post via blanketten "Ändring av samtycke PKU-prov" (E1a eller E1b). Blanketterna hittar du på biobanksverige.se. Begäran ska skickas till Regionalt Biobankscentrum, Eugeniavägen 27, S3:04, 171 76 Stockholm.

Notera att: Om barnet fyllt 15 år har det själv rätt att fylla i och skriva under begäran om begränsat samtycke. Då barnet är 13–14 år ska både barnet och vårdnadshavare underteckna. Barn 0–12 år företräds av vårdnadshavare. Om det finns två vårdnadshavare måste båda underteckna.

2.7 Korta kallelsetexter (exempelvis kallelse via SMS)

När du lämnar prov i vården kan vissa prov komma att sparas i en biobank. Läs mer om biobankslagen på 1177.se och biobanksverige.se